

SMJERNICE ZA PRIJAVLJIVANJE

NEGIRANJA GENOCIDA

MEMORIJALNI CENTAR
SREBRENICA
MEMORIAL CENTER

British Embassy
Sarajevo

 **UK International
Development**

Partnership | Progress | Prosperity

Poštovane građanke i građani Bosne i Hercegovine, poštovane žrtve genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti i članovi njihovih porodica,

Negiranje genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti nije samo moralna i historijska uvreda – ono je i krivično djelo koje podriva istinu, pravdu i suživot u našoj zemlji. Svaki slučaj negiranja genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti predstavlja direktni napad na dostojanstvo žrtava, pokušaj revizije sudski utvrđenih činjenica te prijetnju stabilnosti i sigurnosti društva.

Zašto je važno prijaviti negiranje?

Zaštita dostojanstva žrtava i njihovih porodica

Negiranjem genocida pokušava se umanjiti bol onih koji su izgubili svoje najmilije. Međunarodni i domaći sudovi jasno su utvrdili da je u Srebrenici počinjen genocid. Svaka javna izjava koja negira ovu činjenicu ponizava preživjele i vrijedna sjećanje na sve one koji su ubijeni ili su na drugi način bili žrtve genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti. Prijavljuvanjem takvih slučajeva štitimo dostojanstvo žrtava i pokazujemo da nećemo dozvoliti da se njihovi zločinom prekinuti ili trajno narušeni životi izbrišu iz sjećanja.

Pravna obaveza i odgovornost

Prema zakonima Bosne i Hercegovine, negiranje genocida je krivično djelo. Donošenjem izmjena Krivičnog zakona BiH (KZBiH), poznatih kao "Inzakov zakon", pravni sistem naše zemlje jasno je stao u zaštitu istine i pravde. Svako negiranje, opravdavanje ili umanjivanje genocida u Srebrenici može biti predmet pravnog postupka. Prijavljuvanjem ovih slučajeva omogućavamo nadležnim institucijama da djeluju i pokažu da zakon jednako vrijedi za sve.

Očuvanje historijske istine i sprječavanje revizionizma

Genocid, ratni zločini i zločini protiv čovječnosti su sudski dokazana činjenica. Međutim, oni koji to negiraju nastoje iskriviti historijske činjenice i zamijeniti ih lažima koje opravdavaju zločine. Ako ne prijavljujemo negiranje genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, dopuštamo širenje laži koje mogu postati osnova za nove podjele i sukobe u budućnosti. Prijavljuvanjem čuvamo historijsku istinu i sprječavamo da generacije koje dolaze odrastaju u atmosferi negiranja i dezinformacija.

Prevencija govora mržnje i novih sukoba

Negiranje genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti nije samo akademsko ili političko pitanje – ono je oblik govora mržnje koji može imati opasne posljedice. Iskustva iz drugih društava pokazuju da tolerisanje negiranja zločina može dovesti do novih sukoba. Ukoliko se ne suprotstavimo negiranju genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, šaljemo poruku da je poricanje zločina prihvatljivo, čime otvaramo vrata za buduće podjele i netrpeljivost.

Jačanje povjerenja u pravdu i institucije

Prijavljanjem slučajeva negiranja genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti pokazujemo da vjerujemo u pravdu i vladavinu prava. Svaka prijava pomaže u dokumentovanju i sankcionisanju negatora, čime se šalje jasna poruka da u Bosni i Hercegovini nema mjesta za nekažnjivost. Ako institucije budu dosljedne u primjeni zakona, građani će imati veće povjerenje u pravni sistem, što je ključno za izgradnju mirnog i pravednog društva.

Dužnost svih nas

Svaka prijava negiranja genocida doprinosi borbi za istinu i pravdu. To nije samo pravna obaveza, već i moralna dužnost svih nas koji želimo graditi Bosnu i Hercegovinu kao društvo koje poštuje žrtve, uči iz prošlosti i gleda u budućnost bez mržnje i podjela.

Pozivamo vas da ne šutite. Prijavljujte negiranje genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, borite se za istinu i čuvajte sjećanje na nevine žrtve. Samo istina vodi ka pravdi, a pravda je temelj trajnog mira.

Kako prijaviti negiranje genocida?

Slučajeve negiranja genocida možete prijaviti nadležnim institucijama, prije svega tužilaštvu i policiji. Posebno je važno prijaviti slučajeve koji se događaju u javnom prostoru, na društvenim mrežama, u medijima i na zvaničnim događajima.

Važni pojmovi

- Iako je uobičajeno govoriti o negiranju genocida, važno je znati da krivično djelo obuhvata ne samo negiranje kao radnju učinjenja, nego i druge oblike radnji učinjenja. Također, važno je znati da ovo krivično djelo postoji ne samo u odnosu na pravosnažno okončane slučajeve genocida i počinioce genocida, nego i u odnosu na pravosnažne presude i počinioce ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti. Najčešće radnje kojima se može izvršiti ovo krivično djelo su odobravanje, poricanje (negiranje), grubo umanjivanje i pokušaj opravdavanja. Osim toga, krivično djelo postoji kada neko učini dostupnim ili distribuira letke, slike i druge materijale kojima se opravdava, poriče (negira), grubo umanjuje ili odobrava genocid, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti.
- **Javno:** "Javno" ne podrazumijeva nužno da je radnja poduzeta na javnom mjestu, na javnom profilu ili pred velikim brojem ljudi. "Javno" podrazumijeva da je radnja učinjenja djela izvršena ili barem započeta pred najmanje tri osobe koje nisu blisko povezane na bilo koji način. To praktično znači da se "javnom" smatra i objava na privatnom profilu na društvenim mrežama, ukoliko pristup tom profilu imaju najmanje tri osobe koje nisu međusobno povezane na bilo koji način.
- **Odobravanje:** Predstavlja karakteriziranje zločina kao ispravnih, prihvatljivih ili neophodnih. Ključno je da izjava svojim smisлом izražava pozitivno zauzimanje stava i time ima elemente solidarnosti i simpatiziranja. Ne mora se odnositi na kompletan pravosnažno presuđeni događaj, nego se može odnositi i samo na pojedinačne radnje. Zločini se priznaju kao nesporni događaji, kao realnost, kao nešto što se zaista dogodilo – kroz odobravanje.
- **Poricanje (negiranje):** Radnje kojima se osporava ili relativizira postojanje ili obim navedenih zločina, uprkos pravosnažnim sudskim presudama i historiografskim dokazima. Modaliteti poricanja su eksplicitno negiranje, negiranje kvalifikacije zločina, interpretativno negiranje, odnosno tvrdnja da genocid nije bio planiran ili da je bio neizbjegna posljedica rata, selektivno negiranje dijela dokaza, kako bi se stvorila pogrešna slika, povlačenje lažnih paralela između relevantnih zločina i drugih događaja i krivičnih djela.
- **Grubo umanjivanje:** Radnje koje se ogledaju u svjesnom i znatnom umanjivanju broja žrtava, razmjera zločina ili stepena odgovornosti, često s ciljem relativizacije ili opravdanja zločina. Modaliteti grubog umanjivanja su kvalitativno ili kvantitativno umanjivanje, u stvarnom ili virtualnom svijetu, umanjivanje broja žrtava do tačke apsurdnosti, poricanje sistematske prirode zločina – tvrdnje da se radilo o neselektivnim vojnim akcijama, a ne planskom istrebljenju, relativizacija zločina kroz pogrešne analogije – izjednačavanje genocida s drugim ratnim incidentima, umanjivanje odgovornosti počinilaca – tvrdnje da vojni ili politički lideri nisu imali kontrolu nad izvršiocima zločina.
- **Opravdavanje:** Podrazumijeva pokušaj predstavljanja genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina kao opravdanih, neizbjegnih ili legitimnih postupaka, koji su bili nužni zbog političkih, vojnih, sigurnosnih ili drugih razloga te su, kao takvi moralno ili pravno opravdani. Modaliteti opravdavanja

su predstavljanje zločina kao vojne nužnosti, prikazivanje zločina kao moralno opravdanih, prebacivanje odgovornosti na žrtve, pozivanje na druge događaje kao opravdanje, prikazivanje osuđenih ratnih zločinaca kao heroja.

- **Činjenje dostupnim:** "Učiniti dostupnim" znači omogućiti pristup materijalu bez nužnog aktivnog širenja. Na primjer, to može uključivati objavljivanje na web-stranici, društvenim mrežama ili blogovima, ostavljanje materijala na javnom mjestu (npr. u biblioteci, školi, kafiću, na ulici), postavljanje postera, plakata ili grafita na javnim površinama ili neke druge načine kojima se sadržaj čini dostupnim.
- **Distribuiranje:** "Distribuirati" znači aktivno širenje materijala ka određenom broju osoba, što može uključivati dijeljenje letaka na skupovima, ulicama, institucijama, slanje materijala putem e-maila, pošte ili društvenih mreža, distribuciju knjiga, brošura ili časopisa s negatorskim sadržajem, kao i druge načine širenja materijala
- **Letci, slike ili drugi materijali:** Učinitelj će najčešće distribuirati letke ili slike. Međutim, krivično djelo će postojati ako distribuira i druge materijale. Primjeri drugih materijala uključuju video materijale (dokumentarci, snimci govora, animacije itd.), internet sadržaje (članci, blogovi, forumi, društvene mreže i sl.), knjige, pamflete i druge radove koji promovišu negiranje genocida, simboliku i grafičke prikaze (majice, zastave, murali s porukama koje negiraju genocid i sl.), kao i meme slike i satirične ilustracije koje minimalizuju ili ismijavaju genocid, i sl.
- **Na način kojim se može poremetiti javni red i mir:** Ova formulacija ukazuje na mogućnost da negatorska izjava izazove društvene tenzije, konflikte ili nasilne incidente. Na primjer, to može uključivati javno negiranje genocida na masovnim skupovima, posebno u područjima pogodenim genocidom, ratnim zločinima ili zločinima protiv čovječnosti, skandiranje negatorskih slogana na javnim događajima, što može izazvati reakciju drugih grupa ili objavljivanje negatorskih izjava u kontekstu političkih skupova, gdje postoji realna mogućnost izazivanja nereda.
- **Na prijeteći način:** Prijetnja podrazumijeva izražavanje namjere nanošenja štete pojedincima ili grupama ili njihovo ugrožavanje, bilo kroz eksplisitne izjave ili kontekstualno razumljive poruke. Na primjer, to može uključivati negiranje genocida uz istovremeno upućivanje prijetnji preživjelima, javno poricanje ratnih zločina uz isticanje prijetnji novim nasiljem nad pripadnicima određene etničke grupe ili objavljivanje negatorskih izjava na društvenim mrežama uz slike oružja, nasilnih scena ili direktne aluzije na nove zločine.
- **Na zlostavljači ili uvrjedljiv način:** Ova formulacija obuhvata slučajevе kada negatorske izjave vrijeđaju, ponižavaju ili psihološki zlostavljaju žrtve i preživjele. Na primjer, izrugivanje žrtvama genocida kroz negatorske sloganе, ismijavanje svjedočanstava preživjelih kroz javne govore ili društvene mreže koristeći vulgaran ili omalovažavajući jezik prilikom negiranja zločina.
- **Veličanje zločinaca:** Veličanje može biti izvršeno na više načina, a svi oblici radnje izvršenja imaju zajednički cilj: afirmaciju i veličanje lica osuđenog za najteže međunarodne zločine. Pod veličanjem zločinaca se podrazumijeva dodjela priznanja, nagrade ili spomenice i uključuje

bilo kakvu formalnu ili neformalnu nagradu, medalju, plaketu ili počasni status. Pri tome, dodjela bilo kakve privilegije ili podsjetnika može se odnositi na materijalne ili simboličke beneficije, poput stipendije nazvane po osuđeniku, davanja počasnih funkcija i sl. Također, djelo čini i ko imenuje javni objekat kao što je ulica, trg, park, most, institucija, ustanova, općina ili grad, naselje i naseljeno mjesto, ili slično, ili registruje naziv po ili prema licu osuđenom pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili na bilo koji način veliča lice osuđeno pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin. Imenovanje javnog objekta ili registracija naziva obuhvata imenovanje ulica, institucija, naselja, ali i firmi, nevladinih organizacija, fondacija i drugih pravnih lica po osuđenicima.

- **Službeno lice:** Službeno lice je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje obavljaju određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašćeno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donešenim na osnovu zakona povjerenovo vršenje javnih ovlašćenja, a koja u okviru tih ovlašćenja vrši određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade vrši određenu službenu dužnost na osnovu ovlašćenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona (Član 1. stav (3) KZBiH).

- **Odgovorno lice:** Odgovorno lice je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlašćenja, povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili opštег akta privrednog društva ili drugog pravnog lica u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao počinilac označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima počinjenim od službenog lica, propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine (Član 1. stav (5) KZBiH).
- **Zaposlenik:** Zaposlenik u instituciji vlasti su osobe koje su zaposlene u institucijama vlasti (zakonodavne, izvršne, sudske), bez obzira na pravni osnov zaposlenja, trajanje ili dužinu radnog vremena.
- **Zaposlenik u instituciji vlasti ili bilo kojem organu koji se finansira putem javnog budžeta:** Lica koja nemaju status službenog lica, odgovornog lica ili lica zaposlenog u institucijama vlasti, ali su zaposleni u nekim drugim organizacionim formama, koje se djelimično ili u potpunosti finansiraju iz javnog budžeta. I kod ovih osoba, nije važan pravni osnov zaposlenja (ugovor o radu, ugovor o djelu, i sl.), trajanje radnog odnosa ili dužinu radnog vremena (puno radno vrijeme ili pola radnog vremena).

Smjernice za prijavljivanje negiranja genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina

Označavanjem u krajnjoj desnoj koloni, ukažite na osnovne elemente krivičnoga djela.

KZ BiH	Učinitelj	Radnje učinjenja	Javno ¹	Način	Označi
145a (3)	Bilo ko	Primjer za “odobrava”: <ul style="list-style-type: none"> • “Smatram da je genocid u Srebrenici bio opravдан.” • “Genocid u Srebrenici bio je nužan za stabilnost Balkana.” 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Bilo ko	Primjer za “poriče/negira”: <ul style="list-style-type: none"> • “Genocid u Srebrenici se nije dogodio.” • “U Srebrenici su se desila teška krivična djela.” • “To nije bio genocid, već vojna operacija, uobičajena i očekivana za vrijeme rata ili oružanog sukoba.” • “Ne postoje dokumenti koji dokazuju naredbu za genocid.” • “Šta je s drugim ratnim zločinima? Zašto se samo o ovom priča?” 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Bilo ko	Primjer za “grubo umanjuje”: <ul style="list-style-type: none"> • “U Srebrenici nije ubijeno 8.000 ljudi, nego svega nekoliko stotina.” • “To nije bio genocid, već vojna operacija protiv naoružanih muškaraca.” • “Ako je Srebrenica genocid, onda su i svi drugi ratni zločini genocid.” • “Lideri nisu znali šta se dešava na terenu, to su bili pojedinačni incidenti.” 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
		Primjer za “opravdava”: <ul style="list-style-type: none"> • “Srebrenica je bila vojni cilj, i operacija je bila legitimna.” • “Da nije bilo tih akcija, došlo bi do još većih žrtava, pa je ovo bila nužna mjera.” • “Znali su šta ih čeka, mogli su pobjeći.” • “Osuđeni su samo zato što su branili svoj narod.” 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O

¹ Javno podrazumijeva da je radnja učinjenja djela izvršena ili barem započeta, pred najmanje tri osobe koje nisu blisko povezane na bilo koji način. To praktično znači da se “javnom” smatra i objava na privatnom profilu na društvenim mrežama, ukoliko pristup imaju najmanje tri osobe, koje nisu povezane na bilo koji način. Javno ne podrazumijeva nužno da je radnja poduzeta na javnom mjestu, na javnom profilu ili pred velikim brojem ljudi.

145a (4)	Bilo ko	<p>Primjer za “učini dostupnim letke, slike i druge materijale”² (omogući pristup):</p> <ul style="list-style-type: none"> • objavljivanje na web-stranici • objavljivanje na društvenim mrežama • pisanje blogova • ostavljanje materijala na javnom mjestu (npr. u biblioteci, školi, kafiću, na ulici i sl.) • postavljanje postera, plakata ili grafita na javnim površinama • neki drugi načini kojima se sadržaj čini dostupnim drugima. 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Bilo ko	<p>Primjer za “distribuiru letke, slike i druge materijale” (aktivno dijeljenje):</p> <ul style="list-style-type: none"> • dijeljenje letaka na skupovima, ulicama, institucijama i sl. • slanje materijala putem e-maila ili poštom i sl. • slanje putem društvenih mreža • distribucija knjiga, brošura ili časopisa s negatorskim sadržajem • drugi načini širenja materijala. 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
145a (5)	Bilo ko	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	<p>Nije nužno da dođe do poremećaja javnog reda i mira.</p> <p>Nije potrebno dokazivati da je do narušavanja javnog reda i mira došlo, niti da je nekome narušeno dostoјanstvo.</p>	O

² Primjeri drugih materijala uključuju video materijale (dokumentarci, snimci govora, animacije i sl.), internet sadržaje (članci, blogovi, forumi, društvene mreže i sl.), knjige, pamflete i druge radove koji promovišu negiranje genocida, simboliku i grafičke prikaze (majice, zastave, murali s porukama koje negiraju genocid i sl.), kao i meme slike i satirične ilustracije koje odobravaju, negiraju, umanjuju ili opravdavaju genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine.

	Bilo ko	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	Primjer za “pri-jeteći”: Primjer takvog postupanja bi bilo negiranje genocida uz istovremeno upućivanje prijetnji preživjelima ili javno poricanje ratnih zločina uz isticanje prijetnji novim nasiljem nad pri-padnicima određene etničke grupe ili objavljivanje ne-gatorskih izjava na društvenim mreža-ma uz slike oružja, nasilnih scena ili direktne aluzije na nove zločine.	O
	Bilo ko	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	Primjer za “zlo-stavljući ili uvr-jeđujući”: Obuhvata slučajeve kada negatorske izjave vrijedaju, ponižavaju ili psi-hološki zlostavljaju žrtve i preživjele. Primjer ovakvog djelovanja bi bilo izrugivanje žrtva-ma genocida kroz negatorske sloganе, ismijavanje svje-dočanstava preživ-jelih kroz javne govore ili društvene mreže, koristeći vulgaran ili om-alovažavajući jezik prilikom negiranja zločina.	O
145a (6)	Bilo ko	Dodijeli priznanje, nagradu, spomenicu, bilo kakav podsjetnik ili bilo kakvu privilegiju ili slično licu osuđenom pravosnažnom presudom: <ul style="list-style-type: none"> • uključuje bilo kakvu formalnu ili ne-formalnu nagradu, medalju, plaketu ili počasni status • stipendije nazvane po osuđeniku, da-vanje počasnih funkcija i sl. 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O

	Bilo ko	Imenuje javni objekat kao što je ulica, trg, park, most, institucija, ustanova, općina ili grad, naselje i naseljeno mjesto ili slično: <ul style="list-style-type: none"> • imenovanje, naselja, ali i firmi, nevladinih organizacija, fondacija i drugih pravnih lica po osuđenicima 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Bilo ko	Registruje naziv po ili prema licu osuđenom pravosnažnom presudom.	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Bilo ko	Na bilo koji način veliča lice osuđeno pravosnažnom presudom. Može uključivati bilo koji oblik veličanja, koji nije obuhvaćen prethodno definisanim oblicima: <ul style="list-style-type: none"> • javno isticanje slika osuđenika u pozitivnom kontekstu • skandiranje njihovog imena na javnim skupovima • organizovanje manifestacija koje ih slave • javno objavljivanje tekstova, pjesama ili videa u kojima se osuđenici predstavljaju kao heroji i sl. 	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
145a (7)	Službena ³ ili odgovorna ⁴ osoba	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Zaposlenik u instituciji vlasti ⁵	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O
	Zaposlenik u bilo kojem organu koji se finansira putem javnog budžeta ⁶	Odobri, negira/poriče, grubo umanjuje, opravdava.	Da	Nije potrebno dokazivati da je neko potaknut na nasilje ili mržnju.	O

³ Službeno lice je izabran ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje obavljaju određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašćeno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereni vršenje javnih ovlašćenja, a koja u okviru tih ovlašćenja vrši određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade vrši određenu službenu dužnost na osnovu ovlašćenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona (Član 1. stav (3) KZBiH).

⁴ Odgovorno lice je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlašćenja, povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili opšteg akta privrednog društva ili drugog pravnog lica u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovodjenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao počinilac označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima počinjenim od službenog lica, propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine (Član 1. stav (5) KZBiH).

⁵ Zaposlenik u instituciji vlasti su osobe koje su zaposlene u institucijama vlasti (zakonodavne, izvršne, sudske), bez obzira na pravni osnov zaposlenja, trajanje ili dužinu radnog vremena.

⁶ Lica koja nemaju status službenog lica, odgovornog lica ili lica zaposlenog u institucijama vlasti, ali su zaposleni u nekim drugim organizacionim formama, koje se djelimično ili u potpunosti finansiraju iz javnog budžeta. I kod ovih osoba, nije važan pravni osnov zaposlenja (ugovor o radu, ugovor o djelu i sl.), trajanje radnog odnosa ili dužinu radnog vremena (puno radno vrijeme ili pola radnog vremena).

1. Učinitelj:

1. Poznat: _____ (navesti ime i prezime)
2. Nepoznat: _____ (navesti ako ima anonimni naziv)

2. Šta je uradio (dati kratki opis):

3. Da li je to prezentirano na (navedi):

1. Društvenim mrežama: _____
2. Televiziji: _____
3. Radiju: _____
4. Štampanim medijima: _____
5. Na javnom mjestu: _____

4. Ko je to još vidio/čuo (važno radi elementa "javnosti"):

5. Kontakt podaci:

6. Priložiti ako ima nekih dokaza (slika, snimak, screenshot, dokument, ...)

Prijavu predati ili dostaviti Tužilaštvu Bosne i Hercegovine

RADNO VRIJEME PRIJEMNOG UREDA: 08:00 – 16:00

ADRESA TUŽILAŠTVA BIH
Tužilaštvo Bosne i Hercegovine
Kraljice Jelene 88
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

TELEFON: 00387 33 483 700 - centrala

